

helyen egykor török templom (dzsámi) állt. A legenda természetesen nagy kincsről is tud, s ezért az elmúlt 40—50 év leforgása alatt számos szalkavatatlan személy forgatta itt a földet, próbált szerencsét. Természetesen siker nélkül.

Ilyen előzmények után indultak meg az idén, augusztusban a régészeti kutatások Vadócz Károly és Holló Sándor földjén, azzal a céllal, hogy kutatórnkok segítségével megtudjuk: a Pusztatemplom helyén feltételezett középkori templom és temető milyen állapotban van és egy esetlegse átfogó ásátással milyen eredményeket lehetne elérni.

Az ásátások közel egy hónapig tartottak. Befejeztükkel (az eredmények összegezése most van folyamatban) a következőket lehet, igaz, még mindig bizonyos fenntartással, mondani.

A valamikor a környéken elterülő település, amely a késő középkorban Fibaych néven merül fel a megmaradt okiratokban, a vátrnál sokkal régebbi keletű. Ezen a környéken már az első Árpád-házi királyok korában, tehát a XI. században is volt település; a környező magaslatok házhelyekre utaló agyagedénycserepekkel vannak teleszórva. A megásott területen már a XII. század folyamán (vagy esetleg a XI. század végén) építettek egy kisméretű templomot. A magaslatot, ahol a templom állt, valószínűleg a tatárjárás fenyegető hírei hatására, egy 3,5 m mély árokkal vették körül, tehát megerősítették. Ennek ellenére a templom (és a település) a vész alatt teljesen elpusztult. Erre lehet következtetni azokból a sírokból, amelyek a templom falából kibontott téglákkal voltak kriptaszerűen kibélelve.

Az ásátás során talált alakos téglák alapján egy újabban épült templomra is lehet következtetni, amelyet nyilván a XIV. században építettek a gót stílus ízlése szerint. A korábbi

templom falaiból is bonthattak épületanyagot, mert a későbbi sírok zömét romokkal kevert földbe ásták. Biztosra vehető azonban, hogy az új templom nem a régi helyén állt, hanem valahol a közelben, s most lefolytatott ásátás területén kívül. Ezt a problémát a jövőben feltétlenül tisztázni kell. Annak talán még meg lehet találni az alapjait, ha nem jutott teljesen a többi középkori építészeti emlékeink szomorú sorsára, hogy a XVIII. és XIX. század folyamán a lakosság épületanyag híján teljesen széthordta.

Jó útmutató volt az egyik sírból előkerült II. Endre-kori (1205—1235) ezüstpénz, valamint Hunyadi Mátyás (1458—1490) dénárja is, amelyek egy másik sírból kerültek napvilágra.

Hozzávetőleges számítások szerint az idén a lelőhelynek csak körülbelül 1/50-ed részét tártuk fel.

SZEKERES László

BÚCSÚ VERSEGI JÓZSEFTÓL. Szeptember első felében jelentős veszteség érte a Szabadkai Népszínházat és a jugoszláviai magyar színjátszást: negyvenkilenc éves korában elhunyt Versegi József, a színház egyik oszlopos tagja. 1951-ben került a szabadkai társulathoz, s mostanában ünnepelte volna színész pályafutásának negyed évszázadát.

Operettekkel és zenés vígjátékokkal kezdte pályafutását, szép hangja és táncudása több bonvivánzserephez jutatta, ezzel szerzett magának népszerűséget. Versegi József többnyire ösztönös ráérzéssel alakította szerepeit, de olyan színész volt, akire előadást lehetett építeni, mert magával tudta ragadni az együttest, motorja volt egy-egy produkciónak. Színészegettsége nemesi figurák megformálásában érvényesült leginkább. A hatvanas években három történelmi drámában nyújtott maradandót: Zsiska és Báthori István alakításával Háy Gyula *Isten, császár,*

paraszt, illetve *Mohács* c. darabjában, valamint Katona *Bánk bán* c. művében Petur-bán szerepével. Mindháromért díjat kapott a Tartományi Hívattásos Színházak Szemléjén. További főbb szerepei: Zoltán (Móricz Zsigmond: *Úri muri*), Edvin (Kálmán: *Csárdáskirálynő*), Iván (Lehár: *Víg özvegy*), Vaszka Pepel (Gorkij: *Éjjeli menedékhely*), Capulett (Shakespeare: *Rómeó és Júlia*).

RENDEZVÉNYEK, ÜNNEPSÉGEK. Szeptember 25-én, e számunk nyomdába adásának napján több figyelmet érdemlő rendezvény és ünnepség volt, amelyekről időszükében ezúttal csak gyorshírben számolhatunk be.

A Budapest melletti Érdligeten Csuka Zoltánt, a költőt és műfordítót köszöntötték 75. születésnapján. Ebből az

alkalomból a neves műfordító házában megnyitották a Jó Szomszedság könyvtárat, amelyben jelentős helyet kaptak a jugoszláv irodalom magyar nyelvű fordításai. A kiállított könyvek nagy hányadát maga Csuka Zoltán fordította, azaz 108 művet, de megtalálható itt a házigazda számos verseskötete és *A jugoszláv irodalom története* c. kiadványa is. Az ünnepségen jelen volt a Jugoszláv Írószövetség küldöttsége is, amelyet Gustav Karklec elnök vezetett.

Ugyanezen a napon Kishegyes koszorúzási ünnepséggel, szakelőadásokkal és irodalmi esttel adózott Csépe Imre emlékének, Vrđniken pedig megnyitották a II. Fruška gora-i írótalálkozót, amelyen művelődéspolitikai kérdést vitattak meg. A téma így hangzott: A könyv helye és szerepe a társultmunka-alapszervezetben és a helyi közösségben.

Legutóbbi számunknak a hagyományostól eltérő nyomdai megmunkálása miatt olvasóink elnézését kérjük.